

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3498

Vragen van de leden **Ploumen** en **Kuiken** (beiden PvdA) aan de Minister van Buitenlandse Zaken en de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over *het bericht dat jonge vrouwen die Saoedi-Arabië ontvluchten om een gedwongen huwelijk en seksueel misbruik te voorkomen* (ingezonden 17 juni 2019).

Antwoord van Minister **Blok** (Buitenlandse Zaken), mede namens de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (ontvangen 19 juli 2019).

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het bericht dat opnieuw twee jonge vrouwen Saoedi-Arabië zijn ontvlucht om een gedwongen huwelijk en seksueel misbruik te ontlopen?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Bent u ook bekend met de twee vrouwen die Saoedi-Arabië zijn ontvlucht, een aantal weken in Georgië verbleven en graag naar Nederland wilden komen?²

Antwoord 2

Ja. Hierover schreef ik op 5 juni mede namens de Minister van Justitie en Veiligheid een brief aan uw Kamer (Kamerstuk 32 735, nr. 246)).

Vraag 3

Klopt het dat zij niet aan boord konden komen van het vliegtuig naar Amsterdam, omdat zij geen visum hadden? Zo ja, waarom is hen de toegang tot Nederland ontzegd? Kunt u een toelichting geven?

Antwoord 3

Verschillende media hebben gemeld dat twee vrouwen in april jl. vanuit Georgië een vlucht naar Wit-Rusland hebben geboekt via Amsterdam, en dat zij van plan zijn geweest tijdens de overstap in Nederland asiel aan te vragen. Hen zou op het vliegveld van Tbilisi geweigerd zijn deze vlucht te nemen.

¹ <https://twitter.com/obk/status/1139851332142153729>

² <https://m.youtube.com/watch?v=QVDOQ7fAgl0#>

Deze nieuwsberichten heeft het Ministerie van Buitenlandse Zaken niet eigenstandig kunnen bevestigen. Over deze mogelijke weigering is in elk geval geen contact geweest met de Nederlandse ambassade in Georgië. Vastgesteld kan worden dat de twee vrouwen geen visumaanvraag hebben ingediend bij een Nederlandse post om naar Nederland te reizen.

Vraag 4

Deelt u de mening dat vrouwen die alles achter zich laten om een gedwongen huwelijk en seksueel misbruik te voorkomen een veilig heenkomen verdienen? Zo ja, bent u bereid deze vrouwen, en vrouwen die zich in dezelfde situatie bevinden, op te vangen? Zo nee, kunt u toelichten waarom niet?

Antwoord 4

Zoals uw Kamer bekend is, is het mogelijk personen in het kader van hervestiging in Nederland asielbescherming te bieden. Hervestiging gebeurt op voordracht van UNHCR (vanuit een ander land dan het land van herkomst). UNHCR selecteert vanuit de totale vluchtelingenpopulatie personen die vanwege individuele kwetsbaarheden vallen binnen de zeven voordrachts-categorieën en in aanmerking komen om te worden voorgedragen voor hervestiging. UNHCR beoordeelt daarnaast welk hervestigingsland gelet op de individuele omstandigheden het meest aangewezen is om een persoon aan voor te dragen. Ook als personen in acute nood zijn, kent UNHCR een procedure voor spoedhervestiging. Nederland hecht eraan om de keuze welke zaken UNHCR voordraagt voor individuele dossierhervestiging te laten aan UNHCR. Alleen UNHCR heeft voldoende overzicht over de totale vluchtelingenpopulatie om die inschatting zorgvuldig en adequaat te kunnen maken. Overigens is een enkele voordracht door UNHCR nog niet voldoende om in aanmerking te komen voor hervestiging naar Nederland. Betrokkene moet in Nederland wel in aanmerking komen voor een verblijfsvergunning op grond van het geldende nationale asielbeleid.

Vraag 5

Hebben er Saoedische vrouwen die om deze reden het land zijn ontvlucht asiel aangevraagd in Nederland? Zo ja, hoe is daarover geoordeeld?

Antwoord 5

Nederland kent een zeer beperkte asielinstroom van personen uit Saoedi-Arabië. In 2018 was de instroom ongeveer 10 personen en in het eerste trimester van 2019 betrof het minder dan 5 personen. Op aggregaerbaar niveau wordt niet geregistreerd wat de asielmotieven zijn. Vanwege de kleine aantallen is het om privacy technische redenen niet mogelijk aan te geven wat de asielmotieven zijn.

Vraag 6

Hebt u in uw contacten met Saoedi-Arabië aandacht gevraagd voor de onderdrukking van vrouwen? Zo ja, kunt u een overzicht geven van de keren dat u aandacht hebt gevraagd voor vrouwenonderdrukking in Saoedi-Arabië?

Antwoord 6

Nederland heeft zorgen over de positie van vrouwen in Saoedi-Arabië en vraagt hier stelselmatig aandacht voor. Dit gebeurt tijdens bilaterale gesprekken op alle politieke niveaus. In de afgelopen periode is dit gedaan door Minister-President Rutte tijdens gesprekken met Koning Salman op 24 februari jl., door Minister Kaag tijdens haar bezoek aan Riyad (18-19 februari 2018) en door mijzelf in gesprekken met mijn Saoedische ambtsgeenoot tijdens de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties in New York (25 september 2018) en de ministeriële G20-bijeenkomst in Argentinië (22 mei 2018). Tevens wordt regelmatig op ambtelijk niveau gesproken met de Saoedische ambassadeur in Den Haag. Nederland stelt het onderwerp vrouwenrechten tevens aan de orde in EU-verband en in de daarvoor geëigende multilaterale fora. Zo werd op 7 maart jl. tijdens de Mensenrechtenraad namens Nederland en 34 andere landen een verklaring uitgedaan waarin specifiek aandacht wordt gevraagd voor activisten die zich hebben ingezet voor vrouwenrechten.

Vraag 7

Wat hebt u nog meer ondernomen om de situatie van Saoedische vrouwen te verbeteren? Kunt u een toelichting geven?

Antwoord 7

De Nederlandse ambassade in Riyad ondersteunt meerdere initiatieven op het gebied van vrouwenemancipatie in Saoedi-Arabië. Zo draagt de ambassade bij aan het organiseren van een carrièrebeurs voor vrouwen. Ook bij andere projecten krijgt de positie van vrouwen specifieke aandacht. Nederland sluit bij deze projecten aan op de doelstelling van Saoedi-Arabië om de arbeidsparticipatie door vrouwen te laten toenemen tot minimaal 30%.

Vraag 8

Welke maatregelen bent u in uw contacten met Saoedi-Arabië bereid te nemen die de druk kunnen opvoeren om de positie van vrouwen te verbeteren?

Antwoord 8

Nederland zal zich uit blijven spreken voor verbetering van de positie van vrouwen in Saoedi-Arabië, en voor verbetering van de mensenrechtensituatie in bredere zin. Waar mogelijk trekt Nederland op met gelijkgestemde landen om deze boodschap te versterken.

Vraag 9

Hebt u met uw ambtsgenoot uit de Verenigde Staten die recent in Nederland op bezoek was de situatie van vrouwenrechten in Saoedi-Arabië besproken? Zo ja, kunt u een toelichting geven? Zo nee, kunt u uitleggen waarom niet?

Antwoord 9

Nederland spreekt met regelmaat met de Verenigde Staten over de mensenrechtensituatie in Saoedi-Arabië. Zo heeft de Nederlandse ambassade in Riyad vaak contact met de Amerikaanse ambassade in Riyad om informatie uit te wisselen en het bijwonen van rechtszaken te coördineren. Tijdens het recente bezoek van de Amerikaanse Minister van Buitenlandse Zaken is het onderwerp niet ter sprake gekomen.

Vraag 10

Bent u van mening dat de EU druk moet uitoefenen op de overheid van Saoedi-Arabië om de rechten van vrouwen in het land te verbeteren? Zo ja, hebt u hierop aangedrongen bij uw Europese collega's? Kunt u een toelichting geven?

Antwoord 10

De EU zet zich in om de rechten van vrouwen in het land te verbeteren en daar is Nederland uiteraard voorstander van. De EU Delegatie in Riyad spreekt regelmatig met de Saoedische autoriteiten over vrouwenrechten en de bredere mensenrechtensituatie in Saoedi-Arabië. Daarnaast spreekt de EU zich hier ook publiekelijk over uit. Zo heeft de EU, mede op verzoek van Nederland, tijdens de Mensenrechtenraad van maart jl. en juni jl. aandacht gevraagd voor de mensenrechtensituatie in Saoedi-Arabië en specifiek opgeroepen om de vrouwenrechtenactivisten die in mei 2018 zijn gearresteerd vrij te laten.